

Teisipäev, 16. mai 2017

I

(Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2017)0205

ELi e-valitsuse tegevuskava aastateks 2016–2020

Euroopa Parlamendi 16. mai 2017. aasta resolutsioon ELi e-valitsuse tegevuskava kohta aastateks 2016–2020 (2016/2273(INI))

(2018/C 307/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse G8 avatud andmete hartat,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa e-valitsuse tegevuskava 2011–2015. IKT-lahendused aruka, jätkusuutliku ja innovaatilise valitsemise edendamiseks“ (COM(2010)0743),
- võttes arvesse oma 20. aprilli 2012. aasta resolutsiooni e-valitsuse kui konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu juhtiva jõu kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni teatist „ELi e-valitsuse tegevuskava 2016–2020. Valitsussektori digitaalse arengu kiirendamine“ (COM(2016)0179),
- võttes arvesse komisjoni 2016. aasta e-valitsuse võrdlusuuringu aruannet,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia“ (COM(2015)0192) ja sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2015)0100),
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni ettevalmistuste kohta digitaalse ühtse turu aktiks ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta otsust (EL) 2015/2240, millega luuakse Euroopa haldusametuste, ettevõtete ja kodanike jaoks koostalitlusvõime alaste lahenduste ja ühiste raamistike programm (ISA² programm) kui avaliku sektori ajakohastamise vahend,
- võttes arvesse komisjoni 1. juuni 2016. aasta teatist „Euroopa standardid 21. sajandiks“ (COM(2016)0358),
- võttes arvesse komisjoni 31. märtsi 2011. aasta teatist elutähtsate infoinfrastruktuuride kaitse kohta „Saavutused ja edasised sammud: üleilmse küberjulgeoleku suunas“ (COM(2011)0163),

⁽¹⁾ ELT C 258 E, 7.9.2013, lk 64.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0009.

Teisipäev, 16. mai 2017

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/1148 meetmete kohta, millega tagada võrgu- ja infosüsteemide turvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus,
- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2014. aasta teatist „Eduka andmepõhise majanduse suunas“ (COM(2014)0442),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2016. aasta resolutsiooni eduka andmepõhise majanduse suunas liikumise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1316/2013, millega luuakse Euroopa ühendamise rahastu, muudetakse määrust (EL) nr 913/2010 ja tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 680/2007 ja (EÜ) nr 67/2010,
- võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Ühenduvus konkurentsivõimelise digitaalse ühtse turu jaoks – Euroopa gigabitiihiskonna poole“ (COM(2016)0587) ja sellega kaasnevat komisjoni talituste töödokumenti (SWD(2016)0300),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (COM(2016)0590), ja selle 1.–11. lisa – mõjuhinnangut (SWD(2016)0303), mõjuhinnangu kokkuvõtet (SWD(2016)0304) ning hinnangut ja kokkuvõtet (SWD(2016)0305),
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1316/2013 ja (EL) nr 283/2014 seoses internetiühenduse edendamise kohalikes kogukondades (COM(2016)0589),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrust (EL) 2015/2120, millega nähakse ette avatud internetiühendust käsitlevad meetmed ning millega muudetakse direktiivi 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul ning määrust (EL) nr 531/2012, mis käsitleb rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes liidu piires,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2102 avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrust (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (eIDASe määrus),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/37/EL avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega võetakse kasutusele Euroopa teenuste e-kaart ja sellega seotud haldusvahendid (COM(2016)0824),
- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta teatist „Isikuandmete vahetamine ja kaitsmine globaliseerunud maailmas“ (COM(2017)0007),

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2016)0089.

Teisipäev, 16. mai 2017

- võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta teatist „Euroopa andmemajanduse loomine“ (COM(2017)0009),
  - võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb eraelu puutumatuse austamist ja isikuandmete kaitsmist elektroonilises sides ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2002/58/EÜ (määrus eraelu puutumatuse ja elektroonilise side kohta) (COM(2017)0010),
  - võttes arvesse komisjoni 10. jaanuari 2017. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus üksikisikute kaitse kohta seoses isikuandmete töötlemisega liidu institutsioonide, organite, ametite ja asutuste poolt ja selliste andmete vaba liikumise kohta ning määruse (EÜ) nr 45/2001 ja otsuse nr 1247/2002/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (COM(2017)0008),
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiivi 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitsse kohta,
  - võttes arvesse komisjoni 19. aprilli 2016. aasta teatist „Euroopa pilvandmetöötuse algatus. Konkurentsivõimelise andme- ja teadmuspõhise majanduse ülesehitamine Euroopas“ (COM(2016)0178),
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivi 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/55/EL, mis käsitleb e-arveldamist riigihangete puhul,
  - võttes arvesse komisjoni 10. juuni 2016. aasta teatist „Euroopa uus oskuste tegevuskava“ (COM(2016)0381),
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
  - võttes arvesse siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni ning õiguskomisjoni arvamusi (A8-0178/2017),
- A. arvestades, et haldusasutuste ajakohastamisstrateegiaid tuleb kohandada muutuva keskkonnaga, et võimaldada üleminekut digitaalsele valitsemisele;
- B. arvestades, et avaliku sektori teenuste digiteerimine peaks aitama saavutada ühtse turu täit potentsiaali, edendama kodanikuks olemist, parandama kodanike elukvaliteeti ning piirkondade sotsiaalset ja majanduslikku arengut, soodustama kodanike arusaamist avaliku sektori teenustest ja nende kaasamist nendesse, parandama nende teenuste tõhusust ja kulutõhusust ning tugevdama poliitilist osalust, edendades selleks kodanike dialoogi avaliku sektori asutustega ja suurendades läbipaistvust; arvestades, et EL peaks ergutama parimate tavade ja tehnoloogiate vahetamist liikmesriikide vahel;
- C. arvestades, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektoril palutakse sellele üleminekuprotsessile kaasa aidata ning pakkuda haldusasutustele kohandatud lahendusi;
- D. arvestades, et üleminek digitaalsele valitsemisele tuleb algatada liidu, liikmesriigi, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;
- E. arvestades, et digitaalse avaliku halduse täispotentsiaali saab saavutada ainult siis, kui kodanikud ja ettevõtjad saavad täielikult usaldada pakutavaid teenuseid;
- F. arvestades, et ELi e-õiguskeskkonna portaal on teabe ja õiguskaitsse kättesaadavuse tagamisel esmatähtis vahend ning kujutab endast olulist sammu ELi avaliku halduse kaasajastamise saavutamisel;

Teisipäev, 16. mai 2017

- G. arvestades, et teabe parem kättesaadavus ning täiustatud digitaalsete vahendite laialdasem kasutus äriühinguõigusega seotud formaalsuste täitmisel kogu ettevõtte elutsükli jooksul peaks suurendama õiguskindlust ja vähendama ettevõtte kulusid;
- H. arvestades, et kogu liidus jätkatakse jõupingutusi elektrooniliste äri- ja maksejõuetusregistrite omavaheliseks ühendamiseks, mis on tähtis siseturul läbipaistvuse ja õiguskindluse tagamiseks;
- I. arvestades, et nendele registritele ei ole veel võimalik luua ühtset juurdepääsupunkti e-õiguskeskkonna portaali kaudu, kuna liikmesriikides on kasutusel erinevad tehnilised standardid; arvestades, et on vaja täiendavaid jõupingutusi, et ELi üldsuse kasutusse jõuaksid kättesaadavad, koostalitlusvõimelised ja kasutajasõbralikud e-valitsuse vahendid; arvestades, et õiguslase tööga seotud andmete laadi silmas pidades on teatav andmete turvalisus ja kaitse andmetöötusel e-õiguskeskkonna kasutamise põhiline eeltingimus;

1. on arvamusel, et e-valitsuse arendamine on digitaalse ühtse turu oluline osa, ja kutsub komisjoni üles määratlema tulemusnäitajate põhjal konkreetsed ja mõõdetavad eesmärgid tegevuskava jaoks ning jälgima selle rakendamisel tehtud edusamme ja andma parlamendile sellest igal aastal aru; rõhutab, et e-valitsuse tegevuskava 2011–2015 andis nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil positiivseid tulemusi; ergutab komisjoni ja liikmesriike hindama ka tarbijate vajadusi, et parandada e-teenuste kasutamise määra;

Haldusametused muutuvad digitaalseks

2. on arvamusel, et haldusametused peaksid olema avatud, läbipaistvad, tõhusad ja kaasavad, pakkudes 2022. aastaks kodanikele ja ettevõtjatele piirideta, personaalseid, kasutajasõbralikke, juurdepäsetavaid ja algusest lõpuni digitaalseid avaliku sektori teenuseid, vähendades nii kodanike ja ettevõtjate, eelkõige VKEde kulusid ja halduskoormust ja nende ees seisvaid tõkkeid ning kasutades seega ära kõiki digitaalrevolutsiooni hüvesid; arvab siiski, et see peaks olema kooskõlas õiglase ümberkorraldamisega avalikus halduses;

3. toetab kavatsust, et tulevased algatused rajaneksid põhimõttel „digitaalsus normiks“, ja rõhutab, kui oluline on ühekordsuse põhimõtte rakendamine, mis muudab haldusametustega suhtlemise kodanike ja ettevõtjate jaoks lihtsamaks, sest välditakse tarbetuid ja aeganõudvaid haldusmenetlusi ning lihtsustatakse eelnevalt esitatud teabe taaskasutamist uute taotluste puhul; rõhutab asjaolu, et komisjoni uuringute kohaselt aitab ühekordsuse põhimõtte rakendamine ELi tasandil 2017. aastaks eeldatavalt säästa 5 miljardit eurot aastas; kutsub komisjoni üles andma parlamendile aru ettevõtjaid hõlmava ühekordse laiaulatusliku katseprojekti tulemustest ja käivitada 2017. aasta lõpuks kodanikele suunatud ühekordne laiaulatuslik katseprojekt;

4. väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle luua võimalikult kiiresti ühtne digivärv, mis annaks kodanikele ja ettevõtetele nii riiklikul kui ka ELi tasandil ühendatud ja sidusa ühtse e-turu teenuste paketi, mis hõlmab teavet ELi ja siseriiklike eeskirjade kohta ja abiteenuseid, ning töötada lõplikult välja kõigi kodanike ja ettevõtjate jaoks kõige olulisemad menetlused piiriülestes olukordades ja aidata rakendada ühekordsuse põhimõtet ELis; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama selle kiiret ja täielikku rakendamist ning võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada selle tõhus toimimine ja koostalitlusvõime, et ära kasutada selle täielikku potentsiaali ja hüvesid; rõhutab, et edendada tuleks mõnes liikmesriigis juba kasutatavaid parimaid tavasid; on veendunud, et see algatus peaks tagama, et kõikidel liikmesriikidel on üks ametlik e-teenuste portaal, mis pakub juurdepääsu kõigile liikmesriigi internetipõhiste teenustele ja kättesaadavatele ELi koostalitlusvõimeliste teenustele; nõuab tungival, et liikmesriigid tagaksid ühtsete kontaktpunktide portaalide kiire ja täieliku rakendamise;

5. kutsub komisjoni üles kaaluma täiendavaid võimalusi edendamaks digitaalseid lahendusi formaalsuste täitmiseks kogu ettevõtte elutsükli vältel, ettevõtte dokumentide elektroonilist täitmist ning piiriülese ja muu teabe edastamist äriregistritele; märgib, et selles valdkonnas võib õigusloome olla ainus võimalus, kuidas luua kogu ELi hõlmavatele digitaalsetele lahendustele asjakohane õigusraamistik;

Teisipäev, 16. mai 2017

6. on seisukohal, et liikmesriikide äri- ja maksejõuetusregistrite elektroonilist ühendamist tuleks kiirendada, ning rõhutab, kui tähtis on selline ühendamine siseturu jaoks; rõhutab, et esitatava teabe puhul tuleks alati järgida ühtset Euroopa malli või raamistikku;

7. rõhutab digitaalsete avaliku sektori teenuste kaasavuse, juurdepääsetavuse ja neile üldise juurdepääsu tähtsust, sest see on oluline konkurentsivõimet, majanduskasvu ja töökohti edendavate poliitikavaldkondade kujundamise ja elluviimise tegur, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles täiel määral rakendama ja kohaldama uut direktiivi avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse kohta, millest on kasu puudega ja vanemaelistel inimestel;

8. rõhutab, kui tähtsad on avatud andmed, kus teatud avaliku sektori teave on vabalt kasutada ja taaskasutada, sealhulgas kolmandate isikute poolt, avaliku halduse asutuste sees ja nende vahel; rõhutab vajadust kaitsemeetmete järele, mis tagaksid autoriõiguse ja andmekaitse; tuletab meelde, et avatud ja kaasav andmete vaba liikumine võimaldaks edasi arendada ja luua uusi innovaatilisi lahendusi, suurendada tõhusust ja läbipaistvust; rõhutab, et sellised andmed ja avalik teave tuleks seepärast teha võimaluse korral alati kättesaadavaks, et soodustada uusi teadmiste saamise võimalusi ning aidata kaasa avatud ühiskonna arengule ja tugevdamisele; tuletab meelde, et haldusasutused peaksid tegema teabe kättesaadavaks nii suures ulatuses kui võimalik, eriti kui loodud andmete maht on väga suur, nagu programmi INSPIRE puhul; on seisukohal, et tuleks teha suuremaid jõupingutusi, et rakendada kooskõlastatud andmete strateegiaid nii ELi institutsioonides kui ka liikmesriikides, sealhulgas suurendada ja kiirendada andmete üldkasutatavaks muutmist, tagades andmete parema kvaliteedi ja neile lihtsa juurdepääsu ning pakkudes e-õigusakte masinloetavas vormingus;

9. toonitab e-osaluse hüvesid ja rõhutab, et liikmesriigid peaksid kasutama rohkem e-nõustamist, e-teavet ja e-otsustamist; rõhutab, et süsteemi kuritarvitamise vältimiseks peavad e-osalus ja eelkõige e-otsustamine olema kooskõlas eIDASe määrusega, et tagada vastutus ja läbipaistvus;

10. väljendab heameelt algatuste üle, mida on teinud kõik ELi institutsioonid, et parandada e-osaluse mehhanisme ELi ja liikmesriikide tasandil, ning palub komisjonil edasi arendada ja edendada digitaalseid vahendeid, näiteks elektroonilisi hääletussüsteeme ja e-petitsioone, mille eesmärk on edendada ja soodustada kodanike ja ettevõtjate osalemist ELi poliitikakujundamise protsessis;

11. märgib, et mobiilseadmete kasutamine on viimase viie aasta jooksul oluliselt suurenenud, kuid ainult üks kolmandik avaliku sektori veebisaitidest on mobiilisõbralikud; kutsub seetõttu liikmesriike üles hindama võimalusi töötada e-valitsuse teenuste jaoks välja mobiilsed lahendused ja tagama nende kasutajasõbralikkus ning juurdepääsetavus kõigi jaoks; rõhutab, et selleks, et tagada e-valitsuse teenuste juurdepääsetavuse püsimine tulevikus, tuleb avaliku sektori asutuste veebisaidid ja vahendid ajakohastada vastavalt tänapäevasele tehnoloogiale ja pidevalt arenevatele küberruumi turvalisuse nõuetele;

12. kutsub liikmesriike üles edendama ja kasutama rohkem ära e-hankeid tarnete ja teenuste ostmisel või ehitustööde riigihangetel, muutes seega avaliku sektori raha kulutamise läbipaistvamaks ja tõhusamaks ning vähendades kulusid ja bürokraatiat; palub liikmesriikidel suurendada ka lepinguregistrite ja koostalitlusvõimeliste e-allkirjade kasutamist oma avalikus sektoris; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles astuma vajalikke samme tagamaks, et riigihankemenetlused on läbipaistvad ja teave on reaajas kättesaadav kõigile hankemenetlustes osalejatele; kutsub komisjoni sellega seoses üles hõlbustama parimate tavade vahetamist innovatsioonikriteeriumide kasutamise kohta avalikes hangetes, tagades eelkõige, et hankekonkursid ei tõrju lahendusi, vaid jätavad pakkujatele ruumi uuenduslike ja avatud lahenduste esitamiseks; kutsub komisjoni üles jätkama tööd e-arve standardite, e-esitamise ja e-teavitamise vallas ning edendama e-identimise kasutamist avaliku halduse sisesüsteemides, et parandada vastutust ja jälgitavust kõigi sellistes süsteemides teostatavate toimingute puhul;

Teisipäev, 16. mai 2017

13. rõhutab, et tähtis on arendada turvalisi, usaldusväärseid, koostalitlusvõimelisi piiriüleseid avalikke teenuseid, et vältida edasist killustumist ja toetada liikuvust; rõhutab, et koostalitlusvõime ja standardimine on e-valitsuse struktuuride rakendamisel peamised elemendid, ja väljendab seetõttu heameelt komisjoni teatise „Euroopa standardid 21. sajandiks“ üle ja sellega seoses ka Euroopa koostalitlusvõime raamistiku läbivaatamise üle; toonitab, et avatud standardite kasutamine on ELi kodanikele haldusplatvormidel osalemiseks esmatähtis, ning rõhutab, et standardid peavad teenima ühiskonna huve tervikuna, olles kaasavad, õiglased ja tulevikku suunatud, ning need tuleb välja töötada avatud ja läbipaistval viisil; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles edendama avaliku sektori digilahenduste väljatöötamisel avatud standardeid ning pöörama rohkem tähelepanu koostalitlusvõimele ja digitaaltehnoloogia tulemusliku kasutamise potentsiaalsele kasule;

14. peab kahetsusväärseks, et ainult 28 % Euroopa maapiirkondade majapidamistest oli 2015. aastal kiire interneti püsühendus ning keskmine 4G-ga kaetus ELis on maapiirkondades üksnes 36 %, ehkki kogu ELis on see 86 %, ja juhib tähelepanu tungivale vajadusele pideva toetuse järele lairibaühenduse laiendamiseks maapiirkondades, sest juurdepääs kiirele lairibaühendusele on e-valitsuse teenuste kasutamise ja nendest kasu saamise jaoks vältimatu; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles jätkama pärast 2020. aastat lairibaühenduse laiendamise, digitaalteenuste taristu ja avaliku halduse piiriülese koostoitimise piisavat rahastamist Euroopa ühendamise rahastu või muude sobivate ELi programmide raames, tagades seeläbi pikaajalise jätkusuutlikkuse; kutsub ettevõtjaid sellega seoses üles rohkem investeerima taristusse, et parandada maapiirkondades ühenduvust ning tagada, et ka maapiirkonnad saavad kasu väga suure läbilaskevõimega 5G võrkudest, kuna see on meie digitaalse ühiskonna alustala;

15. rõhutab, et turvalise, asjakohase, vastupidava, usaldusväärse ja hästi toimiva taristu, nagu ülikiire lairibaühenduse ja telekommunikatsioonivõrkude täielik kasutuselevõtt, on e-valitsuse teenuste toimimise seisukohalt äärmiselt oluline; nõuab seetõttu, et võetaks kiiresti vastu Euroopa elektroonilise side seadustik Euroopa strateegiliste eesmärkide saavutamiseks; peab äärmiselt oluliseks, et riigiasutused oleksid kursis tehnoloogia arenguga ja et neil oleks piisavalt suutlikkust, et võtta kasutusele uuenduslikud tehnoloogiad – nagu suurandmed ja asjade internet või mobiilteenused (nt 5G) –, mis vastavad kasutajate vajadustele;

16. on seisukohal, et Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide taaskasutamine kogu avaliku ja erasektori ulatuses on digitaalteenuste taristu toimimise seisukohalt üliluline; rõhutab vajadust kindlustada nii Euroopa ühendamise rahastu tehniliste komponentide kui ka suuremahuliste katseprojektide ja programmi ISA² tulemuste pikaajaline jätkusuutlikkus pärast 2020. aastat; rõhutab potentsiaali, mida pakub algatus Wifi4EU üldise juurdepääsu edendamiseks kiiretele võrkudele; palub seetõttu komisjonil koos liikmesriikidega arendada digitaalse ühtse turu eesmärkide saavutamiseks välja pikaajaline juhtimisstruktuur, mille prioriteet oleks reageerida kodanike ja ettevõtete vajadustele ning mis peaks võimaluse korral edendama ühiste standardite kasutamist;

17. märgib, et uuenduslike lahenduste kasutuselevõtt andmemahukates avalikes teenustes, nagu pilvandmetötluse teenused, on ikka veel aeglane ja killustatud; tuletab meelde, et sellised teenused nagu INSPIRE toodavad suuri andmemahtusid, mis nõuab suuremat töötlusvõimsust; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni Euroopa pilvandmetötluse algatuse üle ja leiab, et Euroopa avatud teaduse pilve kasutajaskonda tuleks laiendada avalikule sektorile;

18. palub komisjonil parandada teadlikkust e-õiguskeskkonna portaali tähtsusest ja selle kasutusvõimalustest ning teha sellest portaalist ühtne kontaktpunkt, mis pakub kogu asjakohast õigusteavet ja tagab õiguskaitsse kättesaadavuse liikmesriikides; märgib siiski, et info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ei ole mitte kõigile menetlusosalistele võrdset kättesaadav ning kõigil ei ole selle kasutamiseks vajalikke oskusi, mis võib tähendada, et õiguskaitsse kättesaadav on nende jaoks piiratud; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et e-õiguskeskkonna portaalile oleks juurdepääs ka puuetega inimestel;

19. tunneb heameelt e-CODEXi kasutuselevõtu üle, mis võimaldab otsest sidet kõigi liikmesriikide kodanike ja kohtute vahel ning on seega oluline samm hõlbustamiseks piiriülest juurdepääsu avalikele teenustele;

Teisipäev, 16. mai 2017

20. kiidab nõukogu ja komisjoni töö eest, mida nad on teinud, võttes kasutusele Euroopa kohtulahendi tunnuse (ECLI), mis on väga kasulik õiguslaste uuringute ja kohtutevahelise dialoogi jaoks, ning tunneb heameelt Euroopa kohtulahendi tunnuse otsingumootori loomise üle, mis peaks parandama õigusteabe kättesaadavust kogu liidus;

21. kordab veel kord vajadust parandada haldustöötajate ja samuti kõigi kodanike ning ettevõtjate digitaalseid oskusi, arendades ja toetades koolitustegevust riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et viia digitaalse tõrjutuse oht miinimumini, ning korraldada avaliku sektori töötajatele ja otsusetegijatele spetsiaalseid koolituskursusi e-valitsuse teenuste valdkonnas; rõhutab, et digitaalsed oskused on e-valitsuses osalemise vältimatu eeltingimus; soovib arendada e-õppe õppekavasid, mis on Euroopa ainepunktide ülekandmise ja kogumise süsteemis (ECTS) tunnustatud; on seisukohal, et digitaalsete oskuste pidev arendamine on e-valitsuse arenguks äärmiselt oluline; rõhutab vajadust võidelda digitaalse lõhega erinevate geograafiliste piirkondade, eri sotsiaalmajandusliku tasemega inimeste ning eri põlvkondade vahel, ja seda ennetada; kutsub liikmesriike üles kasutama e-valitsuse tegevuskava algatusi, et võimaldada eelkõige noortel kodanikel suhelda haldusasutustega viisil, mis vastab nende muudele suhtlusharjumustele, ja rõhutab ühtlasi, et digioskuste õpetamine on eriti oluline eakamate inimeste puhul, kellel sageli puuduvad e-teenuste kasutamisel oskused või enesekindlus; on seisukohal, et liikmesriigid peaksid edendama elukestvat õpet ning soodustama teabe- ja hariduskampaaniaid, sh looma meediapädevuse õpetamise võrgustikke, et ELi kodanikud saaksid uute e-valitsuse portaalide ja teenustega kaasnevaid võimalusi täielikult ära kasutada;

22. rõhutab, et arvestades digitaalse kirjaoskamatus e-teenuste kasutamisele, on tõrjutuse vältimiseks vaja kaasvat kahest – võrgusisest ja võrguvälisest – lähenemisviisi; rõhutab, et internetiteenuste kasutamisest keeldumisel on mitmeid põhjuseid ja tõkkeid, millega tuleb tegeleda või mis tuleb kõrvaldada, näiteks teadmatus, oskuste puudumine, vähene usaldus ja eelarvamused; on veendunud, et digitaalse tõrjutuse ja digitaalse lõhe süvenemise vältimiseks tuleb tagada e-valitsuse teenuste kättesaadavus ja kvaliteet ka nende kodanike jaoks, kes elavad kõrvalistes, maa- ja mägipiirkondades;

23. rõhutab, et digitaalteenuste üleminek võib kaasa tuua avaliku sektori asutuste kulude kokkuhoiu; mõistab, et digiteerimist ja muid ülesandeid, mis tulenevad ajakohastamise pakettidest, käsitletakse sageli seoses eelarvepiirangutega, ning et eelkõige piirkondlikel ja kohalikel asutustel seisab lähiaastatel ees tohutu töökoormus, milleks ei ole vaja mitte ainult avatud standarditel põhinevate digitaalsete lahenduste kasutuselevõtmist, millega vähendatakse hoolduskulusid ja suurendatakse innovatsiooni, vaid ka avaliku ja erasektori partnerluse tõhustamist; rõhutab, et kulutasuvus tekib aja jooksul, kuna investeringud digiteerimisse aitavad tulevikus vähendada halduskulusid; rõhutab, et vahepealsel ajal on vältimatult vaja kasutada nii võrgusisest kui ka võrguvälisest lähenemisviisi;

24. juhhib tähelepanu sellele, et üksikute haldusmenetluste digiteerimise kaalumisel tuleks võtta arvesse ülekaalulak avalikul huvil põhinevaid vastuväiteid;

Piiriüleline e-valitsus kõigil haldustasanditel

25. rõhutab, kui tähtis on luua jätkusuutlik e-valitsuse taristu, et lihtsustada juurdepääsu neljale põhivabadusele ja nende kasutamist;

26. toonitab, kui tähtsad on piiriülelised e-valitsuse teenused kodanikele nende igapäevaelus, ja rõhutab sotsiaalkindlustusala teabe elektroonilise vahetamise süsteemi (EESSI) ja Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES ning piiriüleste e-tervishoiu teenuste edasise arendamise hüvesid;

Teisipäev, 16. mai 2017

27. väljendab heameelt komisjoni algatuste üle arendada piiriüleseid digiretsepte, eelkõige seoses koostalitlusvõime ja standardimisega; rõhutab siiski, et nende lahenduste kasutuselevõtt on liiga aeglane, pidades silmas nende teenuste väärtust ja tähtsust ELi kodanike jaoks; kutsub komisjoni üles tagama, et oleks kehtestatud raamistik, mis sobib usalduse edendamiseks liikmesriikide vahel ja piiriüleste digiretseptide arendamise kiirendamiseks alates andmekaitsest ja turvalisest andmevahetusest kuni vajaliku digitaristu ja teenuste rakendamiseni;
28. palub komisjonil edasi arendada ja edendada Euroopa tööalase liikuvuse portaali EURES kasutamist, tehes seda avalike tööturuasutuste süsteemide ja portaali EURES vahelise tihedama integratsiooni ja koostöö abil, et hõlbustada ja suurendada tööandjate ja töötajate liikuvust Euroopa Liidus;
29. rõhutab, et e-tervise süsteem võib oluliselt parandada elanike elukvaliteeti, pakkudes patsientidele kättesaadavat, kulutõhusamat ja tõhusamat tervishoidu;
30. leiab, et piiriüleste e-valitsuse teenuste täielikuks toimimiseks tuleb tegeleda keelebarjääri küsimusega, ja et haldusasutused, eriti piirialadel, peavad muutma oma teabe ja teenused kättesaadavaks nii oma liikmesriigi kui ka teistes asjakohastes Euroopa keeltes;
31. toonitab, kui tähtis on vahetada parimaid tavasid, näiteid ja projektidest saadud kogemusi kõigi haldustasandite vahel nii liikmesriikides kui ka liikmesriikide vahel; tunnistab, et sellised ELi rahastatavad suuremahulised katseprojektid nagu e-SENSE, e-CODEX ja TOOP aitavad piiriüleseid teenuseid Euroopas märkimisväärselt parandada;
32. on arvamusel, et e-valitsuse tulemuslikkuse jälgimiseks peaksid liikmesriigid tagama, et metoodikas võetaks asjakohaselt arvesse riikide eripärasid; rõhutab, kui kasulik on liikmesriikide tulemuste usaldusväärne mõõtmine poliitikakujundajate ja avalikkuse jaoks;
33. juhib tähelepanu sellele, et koostalitlusvõime, avatud standardid ja avatud andmed ei ole mitte ainult väga tähtsad piiriüleses kontekstis, vaid neid on vaja ka iga liikmesriigi riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul haldustasandil, kuid samas on vaja arvestada ka vajadust tagada teabe edastamise käigus andmekaitse;
34. kutsub komisjoni ja teisi ELi institutsioone üles andma e-valitsuse valdkonnas eeskujuni ning pakkuma kodanikele ja ettevõtjatele läbipaistvat kasutajasõbralikku portaali ning algusest lõpuni digitaalseid teenuseid, eelkõige seoses ELi rahastamise ja avalike hangete kohaldamisega, ning palub komisjonil ka kiirendada oma veebisaitide tõlkimist kõigisse ELi ametlikesse keeltesse ja tuua esile parimad tavad;

Andmekaitse ja andmete turvalisus

35. rõhutab, et kodanike usaldus isikuandmete kaitse vastu on e-valitsuse tegevuskava 2016–2020 edu tagamiseks põhjaneva tähtsusega, ja toonitab, et haldusasutused peavad kasutama isikuandmeid turvaliselt ja täielikult kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega ja ELi eeskirjadega eraelu puutumatuse kohta, suurendades nii usaldust digiteenuste vastu;
36. rõhutab, et e-valitsuse tegevuskava raames tuleks kaaluda ka e-tervise tegevuskava, sest see on selle oluline osa; on seisukohal, et andmete kogumist ja edastamist tuleks parandada ning et piiriülene andmete edastamine peaks olema vajaduse korral teatavatel juhtudel võimalik, sest see hõlbustab tervishoiuteenuste osutamist kõigile ELi kodanikele;
37. juhib samas tähelepanu sellele, et andmekaitse õigusakte ei tohiks käsitada takistusena, vaid pigem lähtealusena innovaatiliste e-valitsuse lahenduste väljatöötamisele, ning rõhutab seetõttu vajadust isikuandmete kaitse üldmääruse kohaldamise tulemusliku suunamise ning pideva teabevahetuse järele sidusrühmadega;
38. märgib, et ainult 15% eurooplastest väidab, et nad tunnevad omavat täielikku kontrolli oma isikuandmete kasutamise üle; leiab, et oluline on uurida põhjalikumalt andmete omandiõiguse põhimõtet, ja usub, et tulevased meetmed saavad tugineda komisjoni teatisele „Euroopa andmemajanduse loomine“ ja muudele seotud ettepanekutele;

Teisipäev, 16. mai 2017

39. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid eIDASe määruse kiire ja täiel määral rakendamise, sest e-allkiri, e-identimine ja e-autentimine on piiriüleste digitaalsete avalike teenuste alus; rõhutab, kui oluline on soodustada eIDASe määruse raames teavitatud e-identimise süsteemide kasutuselevõttu kodanike, ettevõtete ja avaliku sektori asutuste poolt; rõhutab sellega seoses, et need prioriteedid peaksid olema nii era- kui ka avaliku sektori digitaalteenuste arendamises otsustava tähtsusega; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma meetmeid, mis hõlbustaksid ja edendaksid avaliku ja erasektori koostööd digiallkirjade identimise piiriülese ja valdkondadevahelise kasutuse valdkonnas; peab tervitatavaks ISA² programmi, mis hõlmab kõiki ELi poliitikavaldkondi, ja nõuab süsteemide koostalitlusvõime toimimist ELi ja riiklikul tasandil;

40. rõhutab, et meetmed haldusasutuste kaitseks küberrünnete eest ja nende vastupanuvõime tõstmiseks küberründe korral on väga olulised ja neid tuleb tõhustada; rõhutab, et sellega seoses on vaja Euroopa tasandi lähenemisviisi, arvestades eelkõige seda, et ühekordsuse põhimõte, mis on osa ELi e-valitsuse tegevuskavast 2016–2020, eeldab kodanikke puudutavate andmete vahetamist Euroopa haldusasutuste vahel;

41. rõhutab, et andmete turvalisust tuleb võtta arvesse juba tänapäevaste ja hõlpsasti käsitsetavate rakenduste ning (projekteeritud turvalisusega) haldusmenetluste (mis peavad olema tõhusad) kavandamise etapis, et võimaldada kodanikel ja ettevõtjatel saada täit kasu tänapäeva tehnoloogiast;

o

o o

42. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
